

Atzo, ilunabarreko zortziretan, prentsaurerako seinalturiko ordu-orduan hara ginen kazetariok. Nahiko bete Trinidad Plaza: batzuk harmailatan, beste batzuk lurtzoruan eserita; zenbait taldeko zutik elkarriketan. Horietao batetan zegoen Frantzisko Txikerra ere. Ez tribuna-rik, ez mahairik eta ez aulkirik.

Kazetariok, bakoitzak egokien g-uenen tokian jarri ginen, ormatik zeuden bonbilen baten argipean ahale-ginean.

Zortzirak ezkerre, denak eseri ziren. Gehienak lurrean. Frantzisko Txikerra, bakero galtzez jantzia, harmailetak lagunen artean tartetxo bat eskatu, eta hantxe jazarri zen.

Hautagaia bahituta egon da

Berehala jaiki zen lagunetako bat; ixiltasuna eskatu zuen, eta hitzegiten hasi.

"Zuetariko gehienok ez duzue se-guruenik gure lehen hautagaia eza-gutzen. Aurrenik, bada, beraren aur-kezen txiki bat egin beharrean gara".

"Frantzisko du izena; baina he-riak Txikerra ezizena jarri zion. Orain dela urte batzu oso entzule handikoa izan zen herrian, langile eta probeekiko bere elkartasun sakon eta eraginkorreragatik, era-kunde sozialek eta politikoez baz-tertu eta zapalduko sektoreen aska-tasunaren aldeko burrukagatik, horien artean hainbat sendearteko komuna eratuz, eta kapitalismoak hondamendiria daraman izadiaren defentsa errotikako eta sutsuagatik".

"Baina halako batean botere eza-riek bahu egin zuten; eta, agertzen ez zelarik, hildakotzat eman zuten. Herriaren protestak ixilerazi ondoren, Komunikabide guztietan hu-sune handi bat eratu zuten haren inguruan, herriari, haren oroi-pena ahanziti ezazteko. Haren lagun hur-bilekoek, ordea, ez ginen etsi be-rraren azkenaren misterioa argitu arte. Biartean, botere ezarriek beste per-sonaia berbera eman, horrela na-hasketa sortu nahian. Orain dela 800 urte jaiotako tipoa omen zen hori, urrutiko Italian bizi izandako gizon pobre, apal eta santu bat. Guzti hori herriaren aurrean sinesgarria-home-naldi handi bat prestatzen ari ziren, bederatziruaren eta guzti. Horko ser-moi baten orduan, elizan bertan ba-hiturik zeukaten benetako Frantz-isko Txikerrak, ordea, ihesegin ahal izan du. Atzo batzarre herria-rraen eskuhartu zuen; eta orain he-mentxe duzue, *Anai Otsua* hautabide elektoralaren programa zuei azaltze-ko".

"Argitu behar dizuet, euskaraz ba-karrik, mintzatuko dela bera. *Anai Otsoren* kanpaina osoa euskara hu-izez eramango den bezala, atzoko batzarrean erabaki zenez. Ulertzen ez duzuen kazetariok izango duzue aldemenean lagun bat, erdarara itzuliko dizue".

Bake eta Zorion!

Irriparre zabal bat erakutsiz hasi

Ultima candidatura... O más bien candidatura de última hora. A punto de iniciarse lo que llaman "batalla electoral", fue presentada ayer una nueva candidatura, cuyo slogan será "Paz y Bien". En medios periodísticos era ya conocido que anteyer había habido una concurrencia a asamblea popular abierta en la plaza de la Trinidad de Donostia, para debatir sobre las próximas elecciones generales. Se sabía que en ella había participado muy activamente un tal Francisco Txikerra, a quien sólo unos pocos amigos conocían. Tras largo debate, la asamblea popular había decidido presentar una nueva candidatura, cuya cabecera estaría representada por el mismo Francisco Txikerra. En un momento se debió organizar la colocación de carteles escritos a mano por los participantes, convocando a una rueda de prensa, para la presentación del programa. Ofrecemos a los lectores una síntesis de la misma.

detenido tras la presentación del programa electoral

«anai otsua» hauteskundeetarako azken hautabidea

zen Frantzisko Txikerra hitzegiten. "Bake eta Zorion", agurtu zituen entzule guztia.

Eta jarraitu zuen. "Horixe da gure kanpainako slogana; horietzek la-burkailtzen du gure programa osoa. "Urte haietan", pobreen eta zapal-duen disolasa eta gure sendearteko komun ezaugarri izateko asmatu ginen. Baina gero, aberatsak eta botere-dunek berenganatu egin dute, horren esangura nahasiz eta, beren ideologiaren eta interesen arabera, gezatuz, sofistikatu eta sofistika-tu eta faltsotuz. Egon orain: mila bider entzun beharko duzue orango kan-paina honetan, banku handien diru-tan oinarritzen diren eta boterearen bila doazen alderdi politiko horiek nola agintzen dizkizuen ahobeten bakea eta zoriona, beren alde botoa ematen baduzue. Zer da, baina, ho-rien bakea? Bereiek ezarritako or-дена. Zer da horiek agintzen duten Zoriona? Beraien gizarte kontsumis-taren mahaitik errotikako apurkak".

"Gu prest gaude gure slogana berreskuratzeko eta geureganatzeko. "Bake eta Zorion" sloganak, pobreen eta zapalduen ahotan, *Bortxa-eza* eta *Jarkiera* esan gura du. Biak dira asmo berberaren bi aldeak. Aurre-nik, *Bortxa-eza*: Botere-dunek beren bortxaz ezarri nahi duten beren bakea-ordena ukatuz, herriak duen eta aurrera daraman bortxa-ezaren indarra eta burruka bultzatu nahi du *Anai Otsua*. Eta gero *Jarkiera* edo erresistentzia bakekoa: Ebanjelioak esaten du, ez zaila gaiztakeria gaiztakeriarekin erantzun behar, onarekin baizik. Zapalduak eta po-breiek jasaten duten gaiztakeriaren makurrari eta gaiztakeriari maitasu-naren eta ongien jarkieraz erant-zugo diogu, guztion askabidea denon artean ireki".

Eta gaineratu zuen Frantzisko Txikerrak: "Botere-dunek eta botoen bidez dotere handiegoren bila da-biltzanek agindu beharra daukate. Promesak egiten dituzte: Bakea eta Zoriona. Populistikak dira. *Anai Otsua* hautabideak ez du ezer agintzen: gure slogana ez da inolako promesa, eta bai eskaria eta exigentzia, geure

buruei eta geure botoemaileei eza-rtzen dioguna. Horregatik gure au-tera ez da populista, baina bai po-pularra herritarra, herriagandik sorturiko slogana eta asmoa delako." Eta bukatu zuen: "Horixe dago gure kanpainaren muina. Horren in-guruan joango dira gure programako kapituluak eta gure kanpainako gai guztiak. Ziur gaude, alderdi gehie-nek ixildu eta ezkutatu egingo dutela hainbat gai; horietzek agertzen saia-tuko gara gu".

Hauteskunde-kanpainarako gaiak

Bere azalpen laburra egin ondo-ren, kazetarien galderei eman zien bidea. Zintzilikatu utzitako eta idaro-kitako "gai horiei" buruz izan ziren galdera gehienak.

Batek galdetu zion, ea zergatik au-keratu duten "*Anai-Otsua*" izena otsua bortxaren irudia izanik, hain zuzen. Beraz asmatua eta oso gogo-zkoa zuela, erantzun zuen. Eta gaine-ratu zuen: "*Anai Otsua*" ez da gure buruaren definizioa, noski. Lortu nahi dugun helburua adierazten du: Otsua anaia bihurtzea. Urte haietan "gubbioko otoiari" aurrez-aurre egin genion bezala, Herri hau txautu eta irentsi nahi duten guztiei jarkiko gatzazkie. Ez gara ezkutatu, herri beldurtua bertan behera utzi".

Madrilgo parlamentura joateko asmoa ote zuen, galdetu zion beste batek. "Ez, erantzun zuen. *Anai Otsua* ez dabil botere bila. Madrilen boterea bilatzen dutenek monu-mentu bat eraikia diote "S. Fran-cisco el Grande" deitzen diotenari. Frantzisko Txikerrak ez du horrekin zerikusirik, eta ez du horrekin neurt-zeko gogorik".

Deia-ko kazetariak ipiniriko gal-dera bati erantzun haxe eman zion: "*Anai Otsua* ez du 'indar' handirik 'Euzkaldientzat'. Herriak berak era-utsi behar du indarra. Ebanjelioak ez duen Kristau Demokrazia pre-dikatu, Jainkoaren Erreinu baizik. Gure slogana ez da 'Jainkoa eta Lege Zaharra'; 'Bakea eta Zori ona' da".

Eta langabeziak zer? galdetu zuen

entzuleetako batek. "Landunek eta Langabeek egiten dute, gure ustez, esan zuten, langileen klasea... Zenbat lanpostu agindu dituzte hor nonbait? PSOEk 800.000 PCEk 1.000.000 bat?, APK zenbat? Eta UCDe? Ber-din da. Promesak. Baina landunak eta langabeak kapitalaren bortxa-pean dauzkaten botere ekonomiko eta finantzarioetan oinarritzen dira. Begira: *Anai Otsua* probetazuna au-keratu du, landunak eta langabeek beren egoeratik ateratzeko. Solidari-tatea da oinarria; ez desarrollismoa".

Hortixe hipidea harturik edo, en-tzuleetako beste batek galdetu zion ea zer pentsatzen zuten Lemoiz-i buruz. Bertan behera erantzun zion hautagaia: "Zure bular gainean ikusten ari naiz eguzki distiratsua. *Anai Otsua* ba du bere kanpain-a-rako abesti bat, eta da "Senide Euzkariaren ereserki".

Euskararen normalkuntzarako plangintza eskatu zion batek. "Hori Eusko Jaurilaritzak emango omen du. Zain gaude aspalditik. Gure jo-kabidea argi dago: Agintariek eta botere-dunek latina erabiltzen zuten 'urte haietan', guk herriaren er-manteaz idatzi genuen; Euskal Herri hau zapaltzeko eta desegiteko erdaraz baliatu diren imperialistek herri zapalduaren hizkuntza bihurtu dute euskara. Horixe aukeratzen dugu guk Herri honen askabide be-zala. Euskaraz egin, euskara erabili, euskal kulturen lanean diharduten talde herriarrei eutsi: Horra *Anai Otsoren* jokabidea".

Errepresioa eta tortura aipatu ge-nizkionean, goritu bezala egin zi-tazioan auperia. "Argi dago, erant-zun zuen: Errepresio basatia jasaten ari da Euskal Herri Langile; gau-orduetako atxilotzeak benetako ba-hiketarik dira, hilketa errealeak, gerta-zen ez direnean. Tortura gauza nor-mal bihurtu da. Guzti hori ez dago ezkutatzetik. *Anai* politzia horiek, Gubbio-ko otsua bezala, mantsoz herritar arte, edo bestela herri-rik kanporatu arte ez gara geldituko".

Nafarroari buruz ere galdetu zi-tazioan. "Urte haietan Nafarroako Zangotza ondoko Rocaforte-n den-

boralditxo bat emateko parada izan-nuen, Xabiertako Gazteluaren eta Leireko Monastegiaren babesean. Hantxe eratu nuen *Anai* Txikarren komuna bat ere. Gero ez dakit zer-tan diren. Orduantxe ezagutu nuen Nafarren sua, beren erreinuaren in-dependenziari eusteko, Arabako eta Gipuzkoak jauntxoak euskaldunen batasuna Gaztelako erregeari saltzen zituen bitartean. Baina gaurge-n bide berberetik doaz Nafarroako jauntxoak ere. Nafarroa da Eus-kadi!".

Kazetari ezezagun batek galdetu zion ondoren. *Anai Otsoren* "terro-rismoari" buruzko eritzia argitzeko eskatuz. "Biolentzia dago, esn zuen; abiaburuko, botere-dunek herriari ezartzen diotena; eta kontra-bio-len-tzia dago, haren aurka burukaten direnena. *Anai Otsoren* aukera, be-rriz, biolentzia-eza da, bortxa-eza biolentzia eta kontra-biolentzia gain-ditzen dituna. Gure Herrian "Ba-kearen aldeko fronteak" egitearen kontra gaude, nonnahitako biolentzia gaitzesten dugu! aldarrikatzearen kontra gauden bezala. Batean eta bestean 'bake' hitzaren manipulazioa eta itxuraketa ikusten ditugu".

"Desalojen la plaza"

Beste galderarik ezean, zera esan zuten bukatzeko. "Hau ez emen da boterea eskuratzeko programa erre-a-lista eta arrazionala; herriaren kon-trabotereari bultzatzeko utopia zen-tzukoa..."

Hori esaten ari zela, bi lagun agertu ziren laisterka Trinidad pla-zara, eta jakinerazi zuten, Polizia Nazionalak Alde Zahar osoa hartua zuela, tanketa eta guzti. Berriro hartu zuen hitza Frantzisko Txike-rrak: "Lasai eta tinko, adiskideok! Berriro aldarrikatuko dugu eritzia agertzeko eskubidea. Ez gaituzte ix-ileraziko. Eutsi eta ekin!..."

Baina bertan behera agertu ziren dozenaka polizia. Lauren artean Frantzisko Txikerra inguratu zuten, batzarrea barreiatzeko aginduz. Eteuzkula horrelarik egintzerik erantzun zuten hizlariak. Orduan, kapitainak hartu zuen hitza: "Damos un minuto para que desalojen la plaza, oihukatu zuen. Y Ud. queda detenido", esan zion Frantzisko Txikerrari, oihu eta laisterkada batzu ikusten ziren bitartean, egurkada as-koren artean.

Horrekin batera beste zenbait lagun ere atxilotu zituztela jakin dugu, eta oraindik ez die jarein. Frantzisko Txikerra, berriz, komisa-ldegian dago, "inkomunikatu" Lege antiterorista ezarri diote eta. MUL-Cek adierazi duenez, zera salatzan diote Frantzisko Txikerrari: Terro-rismoaren apologia eta hauteskunde kanpaina ilegala, *Anai Otsua* hauta-bidea epe kanpo aurkeztu delako eta ez alderdi eta ez koalizio politiko bezala onarturik dagoelako, ez eta "agrupación de electores" bezala ere.

Paulo AGIRREBALTZATEGI

colaboración

breve carta a don luis maria muxika

Herri honetan gauza lotsagarri gehiegi ikusiak nituela pentstzen nuen, bainan oraindik ere ikuste-kotan naizela pentsatzen hasi be-harko dut.

Zenbait euskal idazle erderaz idazten hasi zirenean, min eman zidan horien erabakiak, bai, ez zi-tzaidan gustatzen Leteren erdal lanik irakurtzea, bainan; orain zu ere erdal idazle bihurtu zara, bai, zuk ongi diozun bezala euskal idazle pobreak, bai hori esan ze-nuen, bainan dirudi zuk ere dirua nahi duzula eta denek dioten be-zala zu ere eufrazia edo ez dakit zergatik, erdaraz idazten hasia zara.

Zu Euskal Herrian Euskaraz tal-

deko plaza gizon zarella lasai lasai esatera asartuko nintzake, nola ulertzen duzu zure taldeak euska-raren erabilpenaren alde gogor bo-rrokatzea eta zuk berriz, edozein egunetan Gaztelaniaz idaztea, zer-gatik zure jokabide hori?

Benetan, ondoren esango dizu-tena esateak ikara eta min ematen dit, bainan egingo dut, erdal idazle famatu bihurtu nahi baduzu, esku-bide oso duzu, bainan ez engai-natu inor, eta mesedez ez jarrai mi-litatzen euskararen alde hainbeste lan egiten ari den taldean, bai, kanpora zaitzez Euskal Herrian Euskaraz taldeak, eta erderaz egin nahi baduzu euskararen apologia, egon lasai, bilakatuko dituzu lagu-nak, aspaldian ditugu politikoak lan hori loturik eta

Erdara erabiltzen dugunean, eus-kara zanpatzen dugu eta euskara

erabiliz, gure hizkuntza nazionala sendotu.

TXIKIOT

amaitu da aurtengo donostiako zinemaldia

Esan genezake zinemaldi bat ge-hiago izan dela, eta bereziki euska-ri begiratu aurtengo besteetan bezala guztiz balio ezkaxekoa izan dela esan behar. Halere txalorik beroena Mariano Ferreri, Astoria zinemaren "Missing", filmaren aur-kezpena egiterakoan euskaraz egin zuelako. Sarrera hau egin ondoren benetan salatu nahi dudana Eusko Jaurilaritza da. Klausura egunean eta goizeko saioan Victoria Eujen-ia teatroan "El balcón de Vizcaya" izeneko filma laburra aurkeztu zen. Filma hau Jaurilaritzaren Turismo

eta Kultur departamenduenen la-guntzaz egina zen eta horregatik ezin dit ulertu, nola den dena gaz-telaniaz soilik egin zena.

Haseran ikurrin mordo bat filma euskalduna zela aldarrikatuz baina berehala gaztelania nagusitu zen. "Ayudante de dirección", director de fotografía", "dirección", "reali-zación", e.a., guztiak gaztelaniaz bakarrik. Hori bai, filman zehar "agur jaunak", "gernikako arbola" eta beste zenbait kanta euskaraz, betiko folkloristak izan behar al dugu? Ez al zen posible euskaraz egonik, espainolez azpitulatzeko edota guttuenik espainolez izan arren euskaraz azpitulatzeko? Hiz-laria edo aurkezlaria oso ona. Gaz-telaniaz egiteko balio du baina ez du berebizian euskaldun kutsuko hitz gehiegi entzun, bestela nola esan daitezke, Biskaia, Gipuskoa, Berris, e.a. Agian Euskal Herrian

ez al zegoen hobegorik? edota Jaurilaritzako norbaiten laguna zen? Bukaeran, eta horrekin dena konpondu nahian bezala, lehen aldiz euskaraz zerbitu azaltzen da Amaiera-Fin. Benetan lotsatuta gelditu ginen han izan ginen eus-kaldun gehienok eta ez dugu uste hori denik euskara promoziona-tzeko bidea. Joan den 26koa au-kerara ona zen, zinemaldiko jende pilotari Euskal Herrian euskaldun-ak gine-la adierazteko, baina, non-bait, filma horren produktoreen-tzat, euskara, kaixo, egunon, geroarte, zer moduz? e.a. esateko besterik ez da.

Zinemaldian, bazterrik harriga-rienetakoak ere, sarrerako hitzak, filma laburretan behintzat beren hizkuntzetan azaldu dituzte, diru-dienez gure edo, hobeto esan "ZUEN" hizkuntza espainola da.

BEATRIZ